

دستورالعمل برنامه مراقبت وقوع و پیامدهای بلایا

- پس از وقوع هر مخاطره، مسئول مدیریت و کاهش خطر بلایای مرکز فرم مربوطه را طی دو هفته بعد از وقوع تکمیل می کند. تکمیل اجزای فرم با بر اساس منابع اطلاعات ذکر شده در جدول زیر انجام می گیرد. این منابع عبارتند از مسئولین مدیریت بحران منطقه، مدیریت گسترش شبکه و مسئولین بلایا در گروه های تخصصی معاونت بهداشت (بیماری های واگیر، بیماری های غیر واگیر، بهداشت محیط، بهداشت حرفه ای، بهداشت خانواده و مدارس، آزمایشگاه، تغذیه، بهداشت روان، آموزش بهداشت
- گزارش "صفر" الزامی است. چنانچه مخاطره ای منجر به هیچ آسیب یا خسارتی در منطقه تحت پوشش یا مراکز بهداشتی نشده باشد، ضروری است، گزارش صفر آن به سطح بالاتر ارسال شود. هدف از این کار دو مورد زیر است: ۱) افزایش حساسیت به وقوع مخاطرات. زیرا ممکن است مخاطره بعدی منجر به آسیب شود. ۲) جمع آوری اطلاعات مخرج کسر شاخص نسبت مخاطراتی که منجر به آسیب شده اند به کل مخاطرات.
- پایش برنامه در هر سطح توسط سطح بالاتر بر اساس فرم پایش بصورت فصلی انجام می گیرد.

نام سند	دستورالعمل برنامه مراقبت وقوع و پیامدهای بلایا
نگارش	۱۳۹۳ وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی
تاریخ صدور	۱۳۹۳
نام کامل فایل	دستورالعمل برنامه مراقبت وقوع و پیامدهای بلایا
شرح سند	دستورالعمل گزارش فصلی برنامه نظام مراقبت وقوع و پیامدهای بلایا
نویسنده/مترجم	دکترعلی اردلان-خانم همایوسفی

پیامدهای مورد نظر برنامه کدامند؟

پیامدهای مورد نظر برنامه نظام مراقبت بلایا در سه گروه کلی زیر تقسیم می شوند:

منبع جمع آوری اطلاعات	(۱) آسیب به پرسنل بهداشتی درمانی
گسترش شبکه	تعداد پرسنل مصدوم (شامل بستری و سرپایی)
مدیریت بحران استانداری، فرمانداری، بخشداری یا شهرداری	تعداد پرسنل فوت شده
گسترش شبکه	غیبت پرسنل از کار (طی ۲ هفته بعد از وقوع مخاطره)
	(۲) آسیب به مرکز/پایگاه
گسترش شبکه و دفتر فنی	خسارت سازه‌ای به مرکز/پایگاه (شامل دیوار، سقف و ستون)
گسترش شبکه و دفتر فنی	خسارت غیرسازه‌ای به مرکز/پایگاه (شامل تاسیسات آب و برق و گاز، تجهیزات، لوازم و وسایل، درب ها و شیشه ها و امثالهم)
مسئولین بلایا در هر گروه تخصصی (اعضای کمیته بهداشت کارگروه سلامت در حوادث غیرمترقبه)	آسیب به برنامه‌های ارایه خدمت در مرکز/پایگاه (طی ۲ هفته بعد از وقوع مخاطره) شامل برنامه های بیماری های واگیر، بیماری های غیرواگیر، تغذیه، آزمایشگاه، بهداشت خانواده، بهداشت محیط، بهداشت حرفه ای، بهداشت روان، آموزش بهداشت
گسترش شبکه و دفتر فنی	خسارت اقتصادی به به مرکز/پایگاه (شامل خسارت سازه ای و غیرسازه ای، بدون احتساب خسارت به درآمد)
	(۳) آسیب به جمعیت تحت پوشش
مدیریت بحران استانداری، فرمانداری، بخشداری یا شهرداری	تعداد جمعیت تحت پوشش که تحت تاثیر مخاطره قرار گرفته اند (منظور تعداد افرادی است که نیاز فوری به کمک های امدادی دارند)
مدیریت بحران استانداری، فرمانداری، بخشداری یا شهرداری – بیمارستان ها – مدیریت بیماری ها	جمع تعداد جمعیت مصدوم در منطقه تحت تاثیر (یا بیمار در صورت اپیدمی) – شامل موارد بستری و سرپایی
مدیریت بحران استانداری، فرمانداری، بخشداری یا شهرداری	تعداد جمعیت فوت شده در منطقه تحت تاثیر
مدیریت بحران استانداری، فرمانداری، بخشداری یا شهرداری	تعداد ساختمان خسارت دیده در منطقه تحت تاثیر و میزان خسارت وارده به ساختمان ها
مدیریت بحران استانداری، فرمانداری، بخشداری یا شهرداری	خسارت اقتصادی در منطقه تحت تاثیر

مخاطرات مورد نظر برنامه کدامند؟

از نظر تعریف، مخاطره عبارت است از پدیده فیزیکی که می‌تواند بالقوه آسیب‌زا باشد. بعنوان مثال، زلزله یک مخاطره است که می‌تواند بالقوه باعث آسیب جانی به مرکز ارایه خدمات بهداشتی درمانی و پرسنل آن بشود، یا ساختمان و لوازم و تجهیزات مرکز را تخریب کند یا عملکرد مرکز را مختل نماید. مخاطره همچنین می‌تواند باعث آسیب جانی یا مالی به جمعیت تحت پوشش شود. مخاطرات مورد نظر این برنامه در زیر فهرست شده اند:

فهرست و کد انواع مخاطرات			
مخاطرات زیستی		مخاطرات زمین شناختی	
اپیدمی‌ها	B-۱	زلزله	G-۱
هجوم جانوران موذی	B-۲	رانش زمین (بدنبال زلزله)	G-۲
حمله حیوانات وحشی	B-۳	نشست زمین	G-۳
مخاطرات فناورزاد		روان‌گرایی	G-۴
انفجار گاز	T-۱	آتشفشان	G-۵
انفجار بمب	T-۲	سونامی	G-۶
آتش‌سوزی	T-۳	مخاطرات آب و هوایی	
نشت مواد مضر	T-۴	طوفان	HM-۱
تهدیدات هسته‌ای	T-۵	گردباد	HM-۲
تهدیدات رادیولوژیک	T-۶	باران‌های سیل‌آسا	HM-۳
تهدیدات بیولوژیک (مثل آنتراکس، طاعون، ...)	T-۷	سیل برق‌آسا	HM-۴
تهدیدات بیولوژیک مثل آلوده کردن آب یا مواد غذایی	T-۸	سیل رودخانه یا امواج بلند ناشی از طوفان	HM-۵
تهدیدات شیمیایی از نوع عوامل تاول‌زا	T-۹	رانش زمین بدنبال بارش شدید و سیل	HM-۶
تهدیدات شیمیایی از نوع مواد صنعتی سمی	T-۱۰	شرایط جوی شدید (گرما یا سرمای شدید)	HM-۷
تهدیدات شیمیایی از نوع عوامل اعصاب	T-۱۱	گرد و غبار	HM-۸
تهدیدات شیمیایی مثل انفجار تانکر کلر	T-۱۲	طوفان شن	HM-۹
از کار افتادن سیستم تهویه	T-۱۳	کولاک	HM-۱۰
قطع برق	T-۱۴	بادهای شدید	HM-۱۱
قطع آب	T-۱۵	آلودگی هوا	HM-۱۲
تخلیه فوری تمام یا بخشی از مرکز	T-۱۶	مخاطرات اجتماعی	
حوادث با مصدومین متعدد	T-۱۷	جابجایی گسترده جمعیت	S-۱
سرقت	T-۱۸	حمله به مرکز (شامل مسلحانه و غیرمسلحانه)	S-۲
		گروگان‌گیری پرسنل	S-۳
		بچه دزدی	S-۴
		تهدیدات سایبر (در صورت وابستگی کارکرد مرکز به سیستم شبکه اینترنت)	S-۵
		اغتشاشات	S-۶

فلوجارت برنامه نظام مراقبت بلایا

